

בפרשתנו מתואר מהלך הגאולה העתידית (דברים פרק ל פסוק א – ג):
 "וְהָיָה כִּי-יָבֹאוּ עָלֶיךָ כָּל-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הַבִּרְכָּה וְהַקְּלָלָה... וְשָׁבַתְּ עַד-ה' אֱלֹקֶיךָ וְשָׁמַעַתָּ בְּקוֹלוֹ...
 וְשָׁב ה' אֱלֹקֶיךָ אֶת-שְׁבוּתְךָ וְרַחֲמֶךָ וְשָׁב וְקִבְּצָךָ מִכָּל-הָעַמִּים וְגו'". מפני חטאינו גלינו מארצנו אך
 סוף התשובה לבוא ואז נשוב לארצנו, נשוב אל ה' ונתברך בכל הברכות.

רש"י כתב: "ושב ה' אליך את שבותך - היה צריך לכתוב והשיב את שבותך, רבותינו למדו מכאן
 שהשכינה כביכול שרויה עם ישראל בצרת גלותם, וכשנגאלין הכתיב גאולה לעצמו, שהוא ישוב
 עמהם". צרת הגלות אינה צרתנו הבלעדית אלא היא צרת השכינה הסובלת יחד עימנו בגלות.
 רעיון זה בא לידי ביטוי בפסוק (תהילים כג, ד) "גם כי אלך בגיא צלמות לא אירא רע כי אתה
 עימדי", אותו אנו מבינים בדרך כלל באופן: לא אירא רע בגלל שאתה עימדי כלומר הקב"ה שומר
 עלינו ומגן עלינו גם בעת צרה. הביאור החסידי לפסוק זה מחדש הבנה אחרת. "גם כי אלך בגיא
 צלמוות לא אירא, רע כי אתה עימדי" וההסבר הוא: הצרה שלי לא מטרידה אותי, אך רע לי כי
 הקב"ה סובל איתי בצרתי. עיקר הקושי שלנו ורע לנו מכך שהשכינה בגלות יחד איתנו ועל כך אנו
 צריכים לבכות.

עיקרון זה עולה גם מתוך הפסוק בהפטרה של פרשתנו (ישעיה ס"ג ט') "בכל צרתם לא צר",
 שחז"ל לימדונו שיש לקוראו "בכל צרתם לו צר". המשמעות מתהפכת מכביכול שאינו איתנו
 בצרותינו להבנה שהקב"ה סובל את צרתנו וכואב את כאבנו. המדרש מבאר (תנחומא פרשת
 אחרי מות סימן יג): "כביכול כשישראל בצרה אף הוא עמהם, שכן כתיב בכל צרתם לו צר (ישעיה
 סג ט)... אמר הקדוש ברוך הוא לעולם הבא אני גואל אתכם, ואתם שמחים ואני שמח, [שנאמר]
 ישמח ה' במעשיו (תהלים קד לא), ישמח [ישראל] בעושיו (תהלים קמט ב)". יש להתפלל על
 צרת השכינה שהיא בגלות ואז כאשר תפילתנו נענית, הגאולה והשמחה היא משותפת.

בראש השנה, שהוא יום הדין, כולנו עומדים שעות רבות בתפילה. אך למרות שכולם צריכים חיים
 בנים ומזונות, התפילה ממוקדת בהמלכת הקב"ה על העולם. את עקרונות התפילה בכלל ובראש
 השנה בפרט אנו לומדים מחנה שניפקדה בראש השנה וההפטרה של יום ראשון של ר"ה עוסקת
 בתפילתה, שאף היא היתה בר"ה. וכך כתוב שם (שמואל א פרק א פסוק י – יז): "וְהָיָה מֵרַת נֶפֶשׁ
 וְתַתְּפִלָּל עַל-ה' וּבְכָה תִבְכֶּה... וְתִדְרֹךְ נִדְרֹךְ וְתִאֲמַר... וְנִתְּנָה לְאַמְתְּךָ זֶרַע אֲנָשִׁים וְנִתְּנָה לָהּ כָּל-יְמֵי
 חַיֶּיהָ... רַק שְׁפָתֶיהָ נִעֲלוֹת וְקוֹלָהּ לֹא יִשְׁמָע וְיַחֲשָׁבֶהָ עָלַי לְשַׁכָּרָה... וַיַּעַן עָלַי וַיֹּאמֶר לִּי לְשָׁלוֹם וְאֵלֶי
 יִשְׂרָאֵל יִתֵּן אֶת-שִׁלְתָּהּ אֲשֶׁר שָׁאֲלָתָּ מֵעַמּוֹ". בגמ' (ברכות דף לא עמוד ב) "ואמר רבי אלעזר: חנה
 הטיחה דברים כלפי מעלה, שנאמר: ותתפלל על ה' - מלמד, שהטיחה דברים כלפי מעלה".
 נראה שכוונת הדברים שתפילתה היתה לא אל ה' אלא על ה', לא על צרכיה שלה אלא על צער
 השכינה בצרתה שלא זכתה ללדת ולגדל ילדים, ולכן התפללה על ה' ולא על עצמה וכיוונה את
 הדברים כלפי מעלה. וכך ניתן להבין למה עלי חשבה לשיכורה. אמנם הבין שמתפללת לזכות
 בבן, אך למה היא מבקשת רק על עצמה ולא על מלכות ה' כפי שמתאים לר"ה? וזה כשיכור
 הטרוד בצרכיו שלו. על כך ענתה לו שהיא מבקשת בן על מנת להקדישו לה'. וכך זכתה להפקד
 בבן ולשלם נידרה.

אמנם ביום הדין דנים מי יחיה ומי ימות ומי יעשיר ומי יעני, אך תפילתנו צריכה להיות "זכרנו
 לחיים למענך אלוקים חיים". אנו רוצים להמליך את הקב"ה ולהרבות בכבוד שמים. בקשתנו
 שנזכה לכלים לקיים זאת, ולכן אנו מבקשים חיים בנים ומזונות.

גם בעבודת החינוך אנו מבקשים להצליח לא מתוך הצורך בהצלחתנו האישית אלא כדי
 להרבות כבוד שמים, אהבת תורה ואהבת ה', ובעזה"י נזכה שיתקבלו התפילות לשמחתנו
 ולשמחת בוראנו.

שנה טובה ומבורכת
 כתיבה וחתימה טובה לכם ולכל בית ישראל.
 הלימוד לע"נ הרב אברהם יהושע צוקרמן זצ"ל
 שושנה נגר